

Aynaya meydan okuyan karakterler

GÖRKEM YELTAN

gorkem@yeltan.com

'Ankaralı' 2009'da kaybettiğimiz Zeynep Cemali'nin son romanı. Cemali, Doğa karakterinin ailesine dair öğrendiği sırları, öğrenme sürecini, ailenin geçmişinin detaylarını gözler önüne seriyor. Yaşayan, kafanızda kolayca aynaya bakan, aynaya meydan okuyan karakterlerle karşılaşveriyorsunuz

Kuşadası'nda, birbirini çok seven anneannem ve babaannemin anlattığı eski günler temalı hikâyelerin ortasında kâh onların dediklerine gülerken kâh çaktırmadan onları kaydederek geçirdiğim birkaç günün ortasında elimden düşüremediğim bir kitap oldu *Ankaralı*.

Aile sırları ufaklı büyüklü gözler önüne serilirken, herkesi sevdiğini düşündüğüm 'Kelebek Kızlar'ın bazı insanlara karşı kızgın olduklarını, kırgın olduklarını duyuyorum bir yandan. Eskiden esprili bir biçimde anlatılan eski günlerin derinliklerini deşmeyi öğrenme merakımın gelişmesinden midir yoksa büyüdüğümü düşünüp artık bana geçmiş günlerini bütün açıklığıyla anlatmaya başlamalarından mıdır, detayları daha da iyi öğrenmeye başladım.

Ankaralı, Doğa karakterinin ailesine dair öğrendiği sırlarını, öğrenme sürecini, ailenin geçmişinin detaylarını gözler önüne seriyor. Doğa, öğrendiği sırları birleştirip, hikâyeyi tamamladıkça siz de onunla birlikte ilerliyorsunuz adım adım. Bu adımlar o kadar sağlam, o kadar tereddütsüz atılmaya başlıyor ki, en az ana karakterimiz kadar heyecanlanmaya, en az ana karakterimiz kadar parçaları tamamlamaya hevesli hale geliyorsunuz. Hem Doğa'yı seviyorsunuz hem de ailenin bireylerini tanıyorsunuz yavaş yavaş. *Ankaralı*'nın yazarı Zeynep Cemali'ye şapka çıkaracak hale geliverdiğinizi anlıyorsunuz. Sizi hangi ara bu hale getirdiğini fark edemiyor, hemen bunu düşünmeyi sonraya bırakıyorsunuz. Bırakıyorsunuz ki kitaptan aldığınız keyif kesintiye uğramasın.

Ankaralı kitabına ilk başladığım anda çok korkmuştum. Kitap, "Adım Doğa. Doğa Pehlivanoglu. Büyük büyük babam Üsküplü Otacı Koca Galip Pehlivan'muş" diye başlıyordu. "Bulgar çapulcuların akıllarına estikçe yaptıkları köy baskınları..." diye devam eden cümle beni irkiltmeye yetmişti. "Eyvah", dedim, Bulgar çapulcuları tamlaması kullanan bir yazardan benim çok da hoşlanmayacağım bir kitap mı çıkacak yoksa? Hemen ikinci sayfada korkumun ne kadar yerersiz olduğunu anladım. Zeynep Cemali'nin böyle bir bakış açısı olamazdı, zaten olmamalıydı. Oralarda gezinecek bir yazar değildi Cemali. Tam tersine.

Yumuşacık bir bakışla hayatı tarayan bir yazar olduğunu hayal ediyorum. Onunla yaşarken tanışmadığım için çok üzülüyorum, hayatta bazı konularda niye daha çok çaba harcamadığımı düşünüyorum kendi kendime ve hayıflanıyorum.

2009'da kaybettiğimiz Zeynep Cemali'nin son romanı *Ankaralı*. Kitapta öğrendiğim bir detay hemen anlam kazanıyor, Anadolu'yu dolaşan bu yazarın dilinin sırlarını çözmeye başlıyorum. Sanki bir tiyatro yazarı gibi yaklaşıyor; karakterlerin konuşmalarını yörelerine göre, karakter özelliklerine göre yorumluyor. Bu yan karakter hemen canlanıyor gözünüzde. Yaşayan, kafanızda kolayca aynaya bakan, aynaya meydan okuyan karakterlerle karşılaşveriyorsunuz böylelikle. Ne kadar kolayca başarmış bu kadar zor olanı.

Ankaralı'yı okuyan hemen hemen herkesin çok büyük bir keyif alacağını düşünüyorum. Hangi yaşta olursa olsun. Babaannem ve anneannemin 'Topanların Huriye Hanım' hakkındaki tatlı muhabbetlerine gidiyor aklım bir yandan. Diğer yanda sanki muhteşem bir tatlıyı yemişim de, tadının geçmesini istiyorum ya da izlediğim film yüzünden İstiklal Caddesi'nde ayaklarım

yerde kayıyor ve beni eve kimin götürdüğünü bilmiyorum duygusu hâkim okuduğum kitap yüzünden.

Hayat ne kadar güzel. İnsan ne kadar hoş tatlarla karşılaşılıyor. Günışığı Kitaplığı. Zeynep Cemali. *Ankaralı*. Lütfen fazla vakit kaybetmeyin, bu hafta notlarınızı alın. Hayat başkalaşacak, aileler sık sık düşünülecek, bugünle geçmişin kokuları birbirinin arasında usulca dans etmeye ve hoş bir şarkı mırıldanmaya başlayacak.

